

Wyrok z dnia 19 sierpnia 1999 r.

I PKN 199/99

Przepis art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.), zgodnie z którym pracodawca jest obowiązany zwrócić się do organizacji związkowej o informację o pracownikach korzystających z jej obrony, nie ma zastosowania do szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy członków zarządu organizacji zakładowej (art. 32 ust. 1 tej ustawy).

Przewodniczący: SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie: SN Józef Iwulski, NSA Bogusław Gruszczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 1999 r. sprawy z powództwa Adama K. przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno – Handlowo – Usługowemu „R.” Spółce z o.o. w C. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 15 września 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 15 czerwca 1998 r., Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Częstochowie uznał za bezskuteczne wypowiedzenie umowy o pracę Adamowi K., dokonane dnia 31 marca 1998 r. przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „R.” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd ustalił, że powód do dnia 31 maja 1997 r. był zatrudniony w G. Zakładach Wyrobów Papierowych – Spółce Akcyjnej w C. i wykonywał pracę hydraulika w Dziale Głównego Mechanika. Jednocześnie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. Z dniem 1 czerwca 1997 r. warsztat mechaniczny, w którym pracował powód, został przejęty przez pozwaną spółkę, która stała się pracodawcą powoda w trybie art. 23¹ § 1 Kodeksu pracy. Wypowiedzenie, doko-

nane w dniu 31 marca 1998 r., naruszało – zdaniem Sądu – art. 32 § 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem pracodawca nie może bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z pracownikiem, będącym członkiem zarządu lub komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej, w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu. Sąd podkreślił, że pozwany takiej zgody nie posiadał. Sąd powołał się przy tym na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 29 października 1992 r., I PZP 52/92 (OSNCP z 1993 z. 4, poz. 148), że zakaz wynikający z powołanego wyżej przepisu obowiązuje także w zakładzie pracy powstałym w wyniku połączenia, przejęcia lub podziału zakładu pracy (art. 23¹ KP).

Pogląd Sądu pierwszej instancji podzielił Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie, który wyrokiem z dnia 15 września 1998 r. oddalił apelację pozwanej Spółki od wyroku z dnia 15 czerwca 1998 r. Sąd Wojewódzki zwrócił uwagę, że ochrona z art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych przysługiwała powodowi z mocy prawa, a zatem nie miała żadnego znaczenia okoliczność, że powód nie powoływał się na tę ochronę.

Pozwana wniosła kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 30 ust. 2¹ ustawy o związkach zawodowych. Wyraziła pogląd, że pracodawca został zwolniony z obowiązku współdziałania ze związkami zawodowymi, skoro przewodniczący związku zawodowego, działającego w obecnym zakładzie pracy powoda, poinformował pracodawcę, iż powód nie korzysta z ochrony. Pozwana nie mogła wiedzieć, że powód był członkiem zarządu związku zawodowego u poprzedniego pracodawcy.

W odpowiedzi na kasację powód wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest zasadna. W szczególności nie jest trafny zarzut naruszenia art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.). Obowiązek współdziałania z zakładową organizacją związkową, o którym mowa we wspomnianym przepisie, nie może dotyczyć sytuacji określonej w art. 32 ust. 1 tej ustawy. Gdyby było inaczej, ustawodawca zamieściłby w ustawie wyraźne odesłanie, jak to uczynił w innych wypadkach, gdy chodziło o przepis

ustawy o związkach zawodowych (np. art. 36 ust. 4, art. 38 i inne). Skoro w art. 30 ust. 2¹ mowa jest o współdziałaniu, do którego zobowiązują „przepisy prawa pracy”, to z pewnością ustawodawca miał na myśli uregulowania innych ustaw. Ustawę o związkach zawodowych można wprawdzie zaliczyć do prawa pracy, ale w przypadku odesłania do przepisów tej ustawy technika legislacyjna przemawiałaby za wyraźnym ich wskazaniem.

Jeszcze ważniejszy argument nasuwa się na tle zdania drugiego art. 30 ust. 2¹ wymienionej wyżej ustawy. Zwolnienie pracodawcy od obowiązku współdziałania z zakładową organizacją związkową jest wyjątkiem od zasady. Wyjątków nie wolno interpretować rozszerzająco. O ile bierność organizacji związkowej może uzasadniać wspomniany wyjątek w sytuacji, gdy pracodawca nie jest związany jej stanowiskiem, a jego obowiązek ogranicza się tylko do rozpatrzenia tego stanowiska (np. art. 38 KP), to nie sposób przyjąć, aby wyjątek ten miał zastosowanie w wypadku, gdy zgoda zarządu zakładowej organizacji związkowej jest warunkiem sine qua non wypowiedzenia. Konieczność uzyskania zgody to obowiązek dalej idący niż samo współdziałanie. Zgodzić się trzeba zatem ze stanowiskiem Sądu Wojewódzkiego, że ochrona z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych przysługuje niezależnie od tego, czy pracownik powołał się na nią, jak również od tego, czy zakład pracy wiedział o członkostwie pracownika w zarządzie zakładowej organizacji związkowej.

Wbrew pogładowi wnoszącej kasację, przytoczona wyżej wykładnia nie przekreśla sensu art. 30 ust. 2¹ omawianej ustawy. Przepis ten ma szerokie zastosowanie w przypadkach, gdy Kodeks pracy i ustawy szczególne przewidują obowiązek współdziałania zakładu pracy z organizacjami związkowymi.

Mając na względzie powyższe okoliczności oraz fakt, że pozwany nie kwestionował stanowiska Sądu Wojewódzkiego, iż powodowi przysługiwała ochrona z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w związku z art. 23¹ § 1 KP, Sąd Najwyższy oddalił kasację w oparciu o art. 393¹² KPC.

=====